

Nr 65.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden m. m.; given Stockholms slott den 28 januari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Departementschefen, statsrådet Forslund anför:

I skrivelse den 13 januari 1938 har järnvägsstyrelsen framlagt förslag om försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden, som äro eller komma att bliva obehövlige för järnvägsändamål.

En styrelsens skrivelse bilagd förteckning över fastigheter m. m., som ej äro eller beräknas bliva behövlige för järnvägsändamål, torde få såsom bilaga fogas till dagens statsrådsprotokoll.

Järnvägsstyrelsen erinrar i sin skrivelse till en början om att riksdagen vid flera tidigare tillfällen medgivit, att dylika för järnvägarna icke erforders
Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 65.

liga områden finge försälas på villkor, som fastställdes av Kungl. Maj:t. I anslutning härtill anför styrelsen:

På senare tiden hava till järnvägsstyrelsen eller linjemyndigheterna inkommit vissa framställningar om köp av sådana statens järnvägar tillhöriga områden, till vilkas försäljning styrelsen förut icke haft anledning begära riksdagens medgivande.

Utöver nyssnämnda områden finnas vid statens järnvägar och vid den staten tillhöriga, av järnvägsstyrelsen förvaltade Varberg—Åtrans järnväg åtskilliga andra områden, som antingen redan äro eller ock i en nära framtid komma att bliva för järnvägsändamål obehövlige men för vilka försäljningsmedgivande icke hitintills erhållits av riksdagen.

Beträffande områdenas beskaffenhet m. m. tillåter sig styrelsen hänvisa till i förteckningen intagna uppgifter.

Utefter vissa av staten under senare tid förvärvade enskilda järnvägar finnas vidare en del banvaktsstugor, som jämte tillhörande markområden numera äro obehövlige. Järnvägsstyrelsen förutsätter, att av 1936 års riksdag lämnat medgivande att sälja visst antal banvaktsstugor med tillhörande markområden (riksdagens skrivelse nr 79 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50) får avse dylika byggnader och områden jämväl vid de av staten sedan dess inlösta järnvägarna.

På ifrågavarande inlösta järnvägar samt nyligen färdigställda delar av inlandsbanan och blivande dubbelspårssträckor torde även få tillämpas det av 1936 års riksdag lämnade generella medgivandet till försäljning av sidotag, avskurna ägor, uttömda grustag m. m. samt bemyndigandet av år 1937 (riksdagens skrivelse nr 87 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 57) för järnvägsstyrelsen att, där styrelsen så finner lämpligt, till vägdistrikt utan ersättning överlåta statens järnvägar tillhörig mark, som ingår i allmän väg.

I brev den 25 juni 1937 angående övertagande av statens järnvägars änke- och pupillkassas tillgångar m. m. har Kungl. Maj:t bland annat dels uppdragit åt järnvägsstyrelsen att tills vidare, i avvaktan på fastställandet av vad som motsvarar statens järnvägars änke- och pupillkassas överskott enligt balansräkning uppgjord per dagen för övertagandet, vidtaga för förvaltningen av kassans tillgångar erforderliga åtgärder samt att för förvaltning mottaga kassans, staten jämlikt förenämnda överenskommelse tillfallande kapitaltillgångar, dels ock förordnat, att sistberörda tillgångar skola av järnvägsstyrelsen överföras till en fondförvaltning, benämnd »Statens järnvägars familjepensionsfond». I dessa tillgångar ingå bland annat de å sid. 12—13 uti direktionens och revisorernas berättelser för tiden 1 januari—30 juni 1937 angivna fastigheterna. Det är ännu icke avgjort, vilka av dessa fastigheter som skola övertagas av statens järnvägar, men torde under alla förhållanden så bliva fallet med större delen av desamma.

Då anledning icke föreligger att i statens järnvägars ägo bibehålla alla de fastigheter, som sålunda torde komma att övertagas av statens järnvägar, anser styrelsen sig böra hemställa om utverkande av riksdagens tillstånd till försäljning jämväl av dessa fastigheter, i den mån så kan befinnas lämpligt.

Järnvägsstyrelsen anför härefter, att utöver de nu omhandlade områdena och de områden, vartill riksdagens försäljningstillstånd tidigare erhållits, framdeles endast sådan statens järnvägar tillhörig mark torde kunna ifrågakomma till försäljning, som är av förhållandevis ringa värde. Styrelsen

finner sig därför böra föreslå, att generellt medgivande inhämtas av riksdagen till försäljning av all sådan mark, som är eller framdeles kan befinnas vara för statens järnvägar obehövlige.

I anslutning till vad styrelsen sålunda anfört hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *dels* medgiva, att för statens järnvägar obehövlige fastigheter och fastighetsdelar må försälas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas, *dels ock* besluta, att de medel, som i anledning av förevarande försäljningar komma att inflyta, skola tillföras statens järnvägars fond för markförvärv respektive »Statens järnvägars familjepensionsfond».

Då de i förenämnda förteckning upptagna, till försäljning föreslagna områdena av järnvägsstyrelsen anses obehövlige för statens järnvägar och de ej heller, såvitt är känt, behövas för annat statligt ändamål, torde anledning till erinran mot deras avyttring icke föreligga. Jag vill därför tillstyrka, att riksdagens medgivande till deras försäljning inhämtas.

Departements-
chefen.

Vad järnvägsstyrelsen anfört beträffande innebörden av statsmakternas beslut åren 1936 och 1937 i fråga om försäljning av obehövlige banvaktsstugor och sidotag m. m. samt överlåtelse till vägdistrikt av viss vägmark synes icke stå i strid med de meddelade besluten och torde icke påkalla vidare yttrande av Kungl. Maj:t eller riksdagen.

Järnvägsstyrelsen har vidare framfört förslag om att ytterligare förekommande markförsäljningar icke skulle behöva underställas riksdagens prövning. Ehuru skäl kunna anföras för en sålunda minskad omgång i försäljningsärendenas handläggning, anser jag mig likväl icke böra biträda styrelsens förslag, bland annat med hänsyn till att särskild utredning pågår om de enskilda järnvägarnas förstatligande och att, om ett sådant förstatligande kommer till stånd, fråga kan uppstå om fastighetsförsäljningar av betydande storleksordning.

Då det beträffande de »statens järnvägars familjepensionsfond» tillkommande fastigheterna ännu icke är utrönt, huruvida eller i vilken omfattning desamma lämpligen böra avyttras, anser jag, att icke heller med avseende å dessa bemyndigande till försäljning nu bör utverkas av riksdagen.

Beträffande de i förenämnda förteckning upptagna markområdena m. m. torde det, i likhet med vad förut tillämpats, få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva föreliggande köpeanbud och fastställa de villkor, under vilka varje område må försälas. Såsom tidigare i regel skett och järnvägsstyrelsen jämväl nu föreslagit, synas inflytande försäljningsmedel böra tillföras statens järnvägars fond för markförvärv.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att i den som bilaga till statsrådsprotokollet fogade förteckningen avsedda, statens järnvägar tillhöriga markområden m. m. må försälas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas,

dels ock besluta, att inflytande försäljningsmedel skola tillföras statens järnvägars fond för markförvärv.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bebugar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

F. Wessberg.

Bilaga.

Förteckning över statens järnvägar tillhöriga fastigheter och fastighetsdelar, som ej äro eller beräknas bliva för järnvägsändamål behövliga.

L ä g e	Ungefärlig areal kvm	A n m ä r k n i n g a r
<i>I distriktet.</i>		
Fittja (Huddinge socken)	3,650	Tomtmark, lägenheterna Haga 1 ²⁴ och 1 ²⁹ .
Flen	2,600	Delar av bangårdsområdet.
Katrineholm	3,700	Område vid lokstationen.
Kumla	500	Tomtmark.
Örebro	22,000	Tomtmark.
Mariefred	360	Gatumark.
Byringe	3,600	Del av bangårdsområdet.
Malmköping	1,950	Tomtmark jämte bostadshusen nr 9 A och 9 B.
Höls	1,600	Obebyggt banvaktstuguområde.
Enstaberga	17,700	} Delar av bangårdsområdena.
Jönåker	14,100	
Krokek	3,300	} Åker och hagmark.
Fiskeby	60	
Linghem—Linköping C.	4,500	} Tomtmark.
Linköping (Ladugårds- backe)	6,500	
Tannefors—Hackefors	10,500	Åker och ängsmark.
Hjulsbro	5,300	} Delar av bangårdsområdena.
Bestorp	450	
Bestorp—Brokind	19,400	Sågplan vid Bestorps ängsåg.
Rimforsa	30,300	Delar av bangårdsområdet.
Fågelhem—Vimmerby	2,300	Tomtmark.
Vimmerby	12,600	Del av bangårdsområdet.
Tomteboda	20,000	Delar av lägenheten Ingenting och av Solna prästbord.
Albano	2,000	Del av bangårdsområdet m. m.
Väsby	8,500	Del av bangårdsområdet.
Uppsala norra	34,000	} Delar av bangårdsområdet jämte bostadshus nr 9 m. fl. byggnader.
Isåtra	10,400	
Sala	12,400	Del av bangårdsområdet.
Storvreta	7,000	Delar av bangårdsområdet jämte lokstall m. m.
Skyttorp	27,000	} Delar av bangårdsområdena.
Gåvastbo	7,000	
Tierp	13,800	
Mehedeby	9,600	
Marma	1,800	
Älvkarleö	4,500	
Furuvik—Gävle C.	4,350	Åker och ängsmark.
<i>II distriktet.</i>		
Samtliga bandelar	—	20 banvaktstugor med tillhörande markområden.
Laxå	1,400	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 H.
Töreboda	3,500	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 A.
Skövde	24,500	Åkerjord.
"	3,000	Delar av bangårdsområdet.
Falköping C.	9,680	Tomtmark jämte bostadshusen nr 9 A, 9 B, 9 C, 9 H, 9 K, 9 L och 9 M.

L ä g e	Ungefärlig areal kvm	Anmärkingar
Falköpings södra	8,700	{ Delar av bangårdsområdet jämte bostadshusen nr 9 A, 9 B och 9 C.
Floby	3,000	Delar av bangårdsområdet.
Alingsås	1,800	Del av bangårdsområdet jämte bostadshus nr 9 C.
Åmotfors—Charlotten- berg	99,500	Mosse.
Persbergs gruvor	5,500	Tomtmark jämte bostadshusen nr 9 A och 9 B.
Sågen	2,650	Del av bangårdsområdet jämte bostadshus nr 9 A.
Målung	2,070	Allmän plats enligt föreslagen stadsplan.
Igelstorp	1,100	Del av bangårdsområdet jämte bostadshus nr 9
Karlsborg	19,400	{ Delar av bangårdsområdet jämte bostadshusen nr 9 B och 9 C samt banvaktstugan nr 304.
Rödesund	11,700	Bangårdsområde.
Dingle—Hällevadsholm	6,200	Mark för upprivet grusgropsspår.
Åsa	5,500	Genom linjeomläggning ledigbliven mark.
Varberg	10,000	Tomtmark, tillhörig Varberg—Åtrans järnväg.
Varberg—Himle	15,000	Avskuren äga.
Getinge	50	Tomtmark.
<i>III distriktet.</i>		
Samtliga bandelar	—	30 banvaktstugor med tillhörande markområden.
Blädinge	5,400	}{ Delar av bangårdsområdena.
Vislanda	5,000	
Hässleholm	2,100	}{ Trädgård.
Stehag	2,400	
Bosarp	23,300	Delar av bangårdsområdet.
Eslöv	4,750	Tomt- och vägmark.
Örtofta	2,400	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 A.
Stångby	775	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 B.
Malmö C.	142,000	Delar av bangårdsområdet.
Lockarp	475	Tomtmark jämte bostadshus nr 9.
Veinge	3,400	Delar av bangårdsområdet, delvis bebyggda av enskilda.
Hälsingborg	1,200	Gatemark m. m. enligt stadsplan.
Flädie	1,560	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 A.
Skogaby	12,000	Delar av bangårdsområdet.
<i>IV distriktet.</i>		
Kilafors	8,500	Mark för obehövt industri-spår.
Ragunda	3,700	}{ Delar av bangårdsområdena.
Bispgården	1,100	
Stugsund	5,800	}{ Mark för Södra vägen i Hudiksvall m. m.
Forsa—Hudiksvall	8,000	
Sundsvall C.	21,300	Tomtmark jämte bostadshus nr 9 F.
Klökan	14,400	}{ Delar av bangårdsområdena.
Skönvik	3,900	
Östersund	6,000	Gatemark m. m.
Hammerdal	5,900	Delar av bangårdsområdet.
Hedeviken	24,400	Mark för borttaget hamnspår m. m.
<i>V distriktet.</i>		
Samtliga bandelar	—	20 banvaktstugor med tillhörande markområden.
Vännäs	7,000	}{ Delar av bangårdsområdet m. m. jämte bostadshus nr 9 E.
Bastuträsk	1,450	
Långträsk	4,000	}{ Tomtmark jämte bostadshus nr 9 B.
Storsund	16,000	
Brännberg—Hednoret	30,000	}{ Delar av bangårdsområdena.
Boden C.—Sävast	20,750	
		Nedlagd mötesplats.
		Skogsmark.

L ä g e	Ungefärlig areal kvm	Anmärkingar	
Luleå	19,200	Del av bangårdsområdet jämte barack nr 12 R m. m.	
Gällivare	1,680	Del av bangårdsområdet.	
Abisko--Björkliden	2,750	Bebyggt med privat boningshus.	
Degersalet	30,000	} Delar av bangårdsområdena.	
Sågbäcken	20,000		
Bodträsk	17,000		
Lappträsk	40,000		
Kärrbäck	36,000		
Hedenäset	2,000		
Luppio	8,000		
Örnsköldsvik	4,600		
Holmsund	3,400		Delar av bangårdsområdet jämte bostadshus nr 9.
Arvidsjaur	12,000		Tomtmark inom kvarteret nr 27 jämte tvänne bostadshus.
Högheden	18,000	} Delar av bangårdsområdena.	
Vargbacken	20,000		
Kvarnåsen	16,000		
Bölebyn	37,000		